

UVEREJNENÉ: 8.6.2015 o 14:15

www.aktualne.sk

ROZHOVOR: Sú deti, ktoré vám povedia, že sa s nimi rodičia vôbec nerozprávajú

ROZHOVOR - Okolo 40 percent školákov vo veku 11 rokov nemá rodičmi určené pravidlá. Napríklad pokiaľ ide o čas pred televízorom alebo pri hraní počítačových hier. Polovica školákov priznala, že môžu jesť aj pred počítačom, 40 percent, že môžu sladkosti kedykoľvek a v akomkoľvek množstve. Aj toto ukázala medzinárodná štúdia HBSC (Health Behaviour in School-Aged Children) o deťoch na Slovensku. Či skôr o ich rodičoch. Vedia vôbec, ako trávia čas ich detí? **Pýtali sme sa psychologičky Daniely Brindovej z Lekárskej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach.**

Ako trávia čas vaše deti? (Ilustračné foto) Zdroj: SITA/Marián Peiger

Vedia dnes rodičia, ako trávia čas ich detí?

Pýtali sme sa samotných detí, či ich rodičia vedia, ako a kde trávia svoj voľný čas a výsledky nám ukázali, že menej informovaní bývajú predovšetkým otcovia. Vieme dokonca povedať to, že asi 30 percent otcov napríklad v prípade 11-ročných školákov vôbec netuší, čo ich deti robia po večeroch, kde trávia svoj čas, s kým. V prípade 13- až 15-ročných školákov to netuší až polovica otcov. Zhrnula by som to tak, že mamy približne vedia, ale otcovia sú na tom trochu horšie.

A vie sa aj to, prečo otcovia nevedia?

Deti uvádzali napríklad to, že s otcami sa im komplikovanejšie rozpráva. Akoby mali pri komunikácii s otcami bariéry. Je otázkou, či ide o problém, že komunikovať s rodičom nevie dieťa, alebo naopak. Je ale pravda, že deti uvádzajú to, že otcovi sa až tak nevedia zdôveriť, že bližšie majú skôr k mame. Skôr jej povedia, čo sa stalo vonku, čo sa deje s kamarátmi, čo nové je v škole.

Čo všetko ovplyvňuje to, že sa dieťa zdôveruje rodičovi? Je to väčšia miera slobody, akceptácie? Lebo viem si predstaviť, že prísny rodič môže znamenať menej citlivejších rozhovorov.

Je to diskutabilné. Pretože na jednej strane deti potrebujú určitú slobodu a priestor na vlastné rozhodovanie, na druhej však vieme, že zároveň potrebujú pravidlá a obmedzenie. Napríklad času. V našej štúdii sa okrem iného ukázalo, že deťom chýbajú pravidlá ohľadne času, ktoré presedia pri počítači. To potom vedie k tomu, že za ním trávajú aj štyri hodiny. A k tomu sa viažu ďalšie veci. Automaticky sa zvyšuje výskyt bolestí hlavy, podráždenosti, nervozity. Aj deti potrebujú návod, ako sa správať v určitých situáciách. Tu zároveň platí, že deti sú zrkadlom rodičov. To, čo vidia u rodičov, budú neskôr robiť v dospelosti.

Vy túto tému sledujete zopár rokov. Aký je trend?

Otázky ohľadne rodičovských pravidiel sú relatívne nové. Prvé súvislosti začíname zisťovať len teraz. Pokiaľ ide o rodičovskú kontrolu, sme na tom približne rovnako.

Takže otcovia v úzadí a mamy v popredí záujmu.

Áno.

Hovoríte, že otázky ohľadne kontroly sú relatívne nové. Prečo sú v zdravotnícky zameranom výskume, prečo zdravotníkov zaujíma, či majú rodičia kontrolu nad deťmi?

Lebo aj tá poukazuje na návyky, ktoré súvisia so zdravím. Vieme napríklad povedať, že 11-roční školáci, ktorí by mali mať pravidelné stravovanie, neraňajkujú pravidelne. Polovica z nich konzumuje nejaké občerstvenie pri televízii, pri počítači. To u detí formuje nesprávne návyky v stravovaní. Následne sa zvyšuje obezita, čo je dnes častý problém. Nielen na Slovensku, ale v celej svetovej populácii.

Keď ste si čítali niektoré výpovede detí, ktoré vás najviac zaskočili?

Pre mňa to bola poznámka školáka, ktorý povedal, že na svete sú dve „hnusné veci“ - škola a práca, teda pre daného školáka miesta, ktoré dieťa oberajú o čas s rodičmi. To je to, čo dnes žijeme. Všetci sa niekde ponáhľame a na seba nám ostáva málo času. Práve toto nám vyšlo z dotazníkov, že rodičia skrátka trávajú s deťmi menej času. Dokonca niektoré 11-ročné deti uvádzali, že sa s nimi rodičia vôbec nerozprávajú. Toto je podľa mňa zásadný problém, pretože potom je otázkou, ako rodičia vedia, kde ich deti sú, ako žijú, čo potrebujú? Chápeť aj to, že rodičia sú viac rozcestovaní, štruktúra rodiny sa mení, avšak myslím si, že na dieťa si čas urobiť treba. Hoci aj počas reklám v televízii.

Ak by sme si trochu zafilozofovali, akú generáciu detí vychovávame? Ak prihliadneme na to, že s deťmi rodičia nekomunikujú, chýba dôvera a podobne. S čím môžu rátať samotní rodičia?

Keďže sa deti učia vzorom, je pravdepodobné, že podobný postoj môžu zaujať v neskoršej dospelosti. Avšak nedá sa to zovšeobecňovať. Pretože dieťa neformuje len rodina, ale aj širšie okolie. Rovesníci, škola. My ale vieme na základe našich výskumov povedať, že komunikácia s deťmi je nesmierne dôležitá pre ich budúcnosť.

Čítajte na: <http://aktualne.atlas.sk/rozhovor-su-deti-ktore-vam-povedia-ze-sa-s-nimi-rodicia-vobec-nerozpravaju/slovensko/spolocnost/>